

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенка В.В.,

**суддів: Гриціва М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б.,
Самсіна І.Л., Терлецького О.О., –**

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом Супруновича Михайла Михайловича до Головного управління Пенсійного фонду України в Одеській області (далі – управління ПФУ, ПФУ відповідно) про перерахунок пенсії,

в с т а н о в и л а:

У вересні 2011 року Супрунович М.М. звернувся до суду з позовом, у якому просив визнати протиправними дії управління ПФУ щодо відмови у поновленні та виплаті йому раніше призначеної пенсії з 4 липня 2011 року з урахуванням:

- підвищення, передбаченого частиною четвертою статті 13 Закону України від 22 жовтня 1993 року № 3551-ХІІ “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (далі – Закон № 3551-ХІІ), у розмірі 200 процентів мінімальної пенсії за віком та щомісячної додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров’ю, у розмірі 50 процентів мінімальної пенсії за віком,

передбаченої статтею 50 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-ХІІ “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – Закон № 796-ХІІ);

- зобов'язати відповідача поновити виплату раніше призначеної пенсії з вищенаведеним підвищенням та щомісячною додатковою пенсією;

- зобов'язати відповідача при обчисленні йому пенсії врахувати премію 33,3 процента, яку він отримував до звільнення з військової служби.

Приморський районний суд міста Одеси постановою від 1 листопада 2011 року, залишеною без змін ухвалою Одеського апеляційного адміністративного суду від 23 серпня 2013 року, позов задовольнив повністю.

Вищий адміністративний суд України постановою від 15 травня 2014 року рішення судів попередніх інстанцій скасував та ухвалив нове, яким позовні вимоги задовольнив частково: визнав неправомірними дії управління ПФУ щодо відмови в проведенні перерахунку додаткової пенсії відповідно до вимог статті 50 Закону № 796-ХІІ; зобов'язав відповідача нарахувати та виплачувати позивачу щомісячну додаткову пенсію як особі, яка постраждала від наслідків Чорнобильської катастрофи, віднесеній до категорії 1, інваліду ІІІ групи згідно зі статтею 50 Закону № 796-ХІІ з розрахунку 50 процентів мінімальної пенсії за віком, встановленої статтею 28 Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-ІV “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”, з 4 по 23 липня 2011 року, з урахуванням проведених виплат. У задоволенні решти позовних вимог відмовив.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України, Супрунович М.М., посилаючись на неоднакове застосування Закону № 3551-ХІІ, Закону України від 9 квітня 1992 року № 2262-ХІІ “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” (далі – Закон № 2262-ХІІ) та Закону № 796-ХІІ, просить постанову Вищого адміністративного суду України від 15 травня 2014 року скасувати та залишити в силі рішення судів першої та апеляційної інстанцій.

На підтвердження неоднакового застосування судом касаційної інстанції однієї й тієї самої норми права заявник надав ухвалу Вищого адміністративного суду України від 6 червня 2013 року № К/9991/42446/12, у якій касаційний суд за результатами розгляду подібних відносин дійшов протилежного висновку, зазначивши про неправомірність дій управління ПФУ щодо відмови у поновленні та виплаті особі раніше призначеної пенсії з урахуванням підвищення, передбаченого частиною четвертою статті 13 Закону № 3551-ХІІ, у розмірі 200 процентів мінімальної пенсії за віком та щомісячної додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, у розмірі 50 процентів мінімальної пенсії за віком, передбаченої статтею 50 Закону № 796-ХІІ, а також зобов'язав

управління ПФУ при обчисленні пенсії врахувати премію 33,3 процента, яку позивач отримував до звільнення з військової служби.

Перевіривши наведені заявником доводи, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України вважає, що заява не підлягає задоволенню з таких підстав.

У рішенні, наданому на підтвердження неоднакового застосування норм матеріального права, Вищий адміністративний суд України дійшов висновку про неправомірність дій управління ПФУ щодо відмови у поновленні та виплаті позивачу раніше призначеної пенсії з урахуванням підвищення, передбаченого частиною четвертою статті 13 Закону № 3551-XII, у розмірі 200 процентів мінімальної пенсії за віком у зв'язку з тим, що згідно зі статтею 22 Конституції України при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Вирішуючи питання про усунення неоднакового правозастосування цієї норми Закону, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із такого.

Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону № 3551-XII (у редакції, яка діяла в період виникнення у позивача права на пенсію) інвалідам війни пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються: інвалідам I групи – у розмірі 400 процентів мінімальної пенсії за віком, II групи – 350 процентів мінімальної пенсії за віком, III групи – 200 процентів мінімальної пенсії за віком.

Пунктом 3 розділу I Закону України від 5 жовтня 2005 року № 2939-IV “Про внесення змін до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” частину четверту статті 13 Закону № 3551-XII викладено в такій редакції: інвалідам війни пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються: інвалідам I групи – у розмірі 50 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, II групи – 40 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, III групи – 30 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Зазначені зміни відповідно до Прикінцевих положень цього Закону набрали чинності з 1 січня 2006 року.

Частиною третьою статті 63 Закону № 2262-XII передбачено, що всі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством.

Аналіз наведених положень дає підстави для висновку, що з 1 січня 2006 року у зв'язку зі зміною складових грошового забезпечення розмір підвищення до пенсії позивачу як інваліду III групи становить 30 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Вирішуючи питання щодо застосування судом касаційної інстанції статті 50 Закону № 796-XII, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із такого.

Пенсії особам, віднесеним до категорій 1, 2, 3, 4, встановлюються у вигляді: а) державної пенсії; б) додаткової пенсії <...> (стаття 49 Закону № 796-XII).

Статтею 50 Закону № 796-XII (у редакції, чинній на час виникнення у позивача права на пенсію) було передбачено, що особам, віднесеним до категорії 1, які є інвалідами III групи, призначається щомісячна додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, у розмірі 50 процентів мінімальної пенсії за віком.

Додаткова пенсія, зокрема, за шкоду, заподіяну здоров'ю внаслідок Чорнобильської катастрофи, виплачується повністю незалежно від заробітку, пенсії чи іншого доходу (стаття 53 Закону № 796-XII).

Законом України від 14 червня 2011 року № 3491-VI Прикінцеві положення Закону України від 28 грудня 2010 року № 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік" доповнено пунктом 4, яким, зокрема, встановлено, що у 2011 році норми і положення статей 39, 50, 51, 52, 54 Закону № 796-XII застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України виходячи з наявного фінансового ресурсу бюджету ПФУ на 2011 рік.

Таким чином, оскільки 23 липня 2011 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 року № 745 "Про встановлення деяких розмірів виплат, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету", якою встановлено розмір додаткової пенсії особам, які постраждали від наслідків Чорнобильської катастрофи, суд касаційної інстанції у справі, що розглядається, дійшов правильного висновку, що з 4 по 23 липня 2011 року щомісячна додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, має виплачуватися у розмірі, передбаченому статтею 50 Закону № 796-XII, а з 23 липня 2011 року – у розмірі, передбаченому зазначеною постановою Кабінету Міністрів України.

Крім цього, у рішенні, наданому для порівняння, суд касаційної інстанції, враховуючи норми Положення про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 5 березня 2001 року № 75, яким передбачено, що виплата премій здійснюється щомісяця за минулий місяць під час виплати грошового забезпечення за поточний місяць у межах фонду преміювання за розрахунковий період (за місяць – 33,3 процента місячного фонду грошового забезпечення, за квартал – 100 процентів), дійшов висновку про неправомірність дій управління

ПФУ щодо відмови позивачу при обчисленні пенсії враховувати премію в розмірі 33,3 процента.

Натомість у справі, що розглядається, суд касаційної інстанції на підставі положень Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, затвердженого постановою правління ПФУ від 30 січня 2007 року № 3-1 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2007 року за № 135/13402; далі – Порядок), дійшов протилежного висновку.

Питання щодо подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону № 2262-ХІІ врегульовані Порядком.

Як установили суди, у справі, що розглядається, при обчисленні позивачу пенсії враховано премію в розмірі 10 процентів, при цьому довідок про розмір грошового забезпечення з урахуванням премії у розмірі 33,3 процента управлінню ПФУ не надходило.

За змістом положень пункту 24 Порядку органи ПФУ не наділені повноваженнями самостійно визначати розмір пенсії, а здійснюють її нарахування на підставі наданих їм іншими органами довідок про розмір грошового забезпечення, і розмір пенсійних виплат залежить від розміру складових грошового забезпечення, зазначених у таких довідках.

За таких обставин, на думку колегії суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України, у задоволенні заяви Супруновича М.М. слід відмовити, оскільки при вирішенні справи суд касаційної інстанції правильно застосував норми матеріального права.

Керуючись статтями 241, 242, 244 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

У задоволенні заяви Супруновича Михайла Михайловича відмовити.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.